

בעזה"ש"ת

קול אמונה

דא"ח מכ"ק רבינו הקוה"ט זי"ע
מקרעטשניף

שיעור חו"ר יום ג' בשלה תש"ס

שולה"ט ט"ו בשבט תשס"ה – תשס"ו

שולה"ט ט"ו בשבט

(לא נודע מאיזה שנה)

שיעור גמ' ברכות (ד.) – ושיעור בספר התניא (פ"ד)

ב' וארא תשנ"ט

גליון תכ"ט

לע"נ

הרה"ח המפואר רודף צדקה וחסד
מוהר"ר יעקב במוהר"ר שמואל יוסף

ז"ל

ריעדער

הונצה ע"י בנו שיחי

יו"ל

ע"י מערכת קול אמונה

קרעטשניף

עיה"ק ירושלים תובב"א

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רח' אבינועם ילין 5

ת.ד. 50163

איסור השגת גבול יודע

© כל הזכויות שמורות

סדר ועימוד

"המהודר"

(+972) 05731 53883

שיעור חומש רש"י יום ג' פרשת בשלח תש"ס

שבעת קריעת ים סוף הביא השי"ת את יעקב אבינו לים סוף והראה לו שהוציא את בני ישראל ממצרים.

ולגבי מה שאמרו שהשי"ת אסף את הפמליא של מעלה, בזה"ק שאומרים בליל הסדר, נאמר שם שהשי"ת קורא כל שנה בליל התקדש החג לפמליא של מעלה, שיראו איך שבני ישראל עורכים את הסדר, ונראה שזהו ההמשך לדברי הזוה"ק כאן שאז דן השי"ת עם הפמליא של מעלה לגבי הצלת בני ישראל, ויש להבין שהרי אמרו שלא נצלו כי אם בזכות האבות הק', ויש להבין הדבר, ולאחר שיצאו בני ישראל, קורא השי"ת בכל שנה לפמליא של מעלה ומראה להם את הטובה במה שיצאו בני ישראל ממצרים, שבני ישראל יושבים ומודים ומשבחים להשי"ת, והם רואים גודל הזמן שנהיה בליל התקדש החג.

הענין מה שהגיע יעקב אבינו בעת קריעת ים סוף הוא משום שבעת שירדו למצרים נאמר (פרשת ויגש) שהשי"ת אמר ליעקב אבינו, אנכי ארד עמך מצרימה, ואנכי אעלך גם עלה, וכאשר יצאו ממצרים נתקיים ענין זה, כי כשיצא יעקב ממצרים לקבורתו, הרי לא היה עדיין ההתגלות, אבל כאן היה

בפסוק (פרק יד, י) ופרעה הקריב וגו', עי' רש"י מהו הקריב, ובזה"ק איתא ר' יוסי אמר, הקריב דקריב להון בתשובה, והיינו שהקריב את לבן של ישראל לאביהן שבשמים.

ובספה"ק מבואר שאע"פ שבאו לתשובה, אכן היה בזה פגם, מה שבאו לתשובה על ידי פרעה. איתא בזה"ק בכמה מקומות, שכאשר אין המנהיג טוב לא יענישו את בני ישראל, ויתלו במנהיגם, שאין להם מנהיג טוב, ואיתא עוד בזה"ק ששני תנאים הלכו בדרך ודברו אחד עם השני, פתח אחד מהם ואמר ענין זה ששקול משה כנגד כל ישראל, ואמרו עוד (זוהר בשלח ח"ב מ"ג), ואוליפנא מהא, כי רעיא דעמא הוא ממש עמא כולהו, אי איהו זכי עמא כולה זכאן, ואי איהו לא זכי, עמא כולהו לא זכאן, ואתענישו בגיניה.

ואמרו שם עוד לגבי קריעת ים סוף: תא חזי ההוא ליליא כנש קודשא בריך הוא לפמליא דיליה ודאין דינייהו דישראל ואלמלא דאקדימו אבהן עלייהו דישראל לא אשתזיבו מן דינא, רבי יהודה אמר זכותא דיעקב אנין עלייהו דישראל הדא הוא דכתיב לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל, ישראל סבא, ובמקום אחר איתא (זוהר בשלח נ"ג)

שמושה רבינו עצר בעד הרשעים מלהוציא את בני ישראל, ולא היו יכולים להוציא אותם, עד שיצא בת קול ואמרה לו שיניח לרשעים, כי כן יצאה גזירה מלפני השי"ת.

והנה אמרו חז"ל בבבא מציעא (פ"ה:), שכל יום מעיר אליהו הנביא את האבות הק' והם מתפללים, וקודם הוא מעיר את אברהם ונוטל את ידיו ואומר שבח להשי"ת ולאחר מכן ליצחק ואח"כ ליעקב, ואמר אליהו הנביא שאין הוא מעורר את כל האבות הק' יחד, משום שאם יתפללו כולם כאחד מיד יהיה הגאולה שלימה, ולפי שעדיין לא הגיע זמן הגאולה, ושאל רבי את אליהו הנביא, ומי יש בעוה"ז כדוגמתן, ויאמר שרבי חייא ובניו, והאריכו בגמ' במה שהיה שם.

ועל פי זה פרשתי מה שאומרים המעורר ישנים, שהכונה ישנים הוא לישני חברון שכאשר יעורר השי"ת את ישני חברון כאחד, ואנו מבקשים כשם שבעת קריעת ים סוף עורר את האבות הק' ובזכות אבות הושיע לבנים, כן אנו מבקשים שיהיה מקיץ נרדמים, והקדושים נקראים נרדמים כי הם חיים, וכאשר יתעוררו יבקשו כולם מהשי"ת שיפדה את בני ישראל, והכונה נרדמים הם אבות"ק שנהיו קדושים עק"ה, וכבר אמר זקני הק' שכולם יקומו קודם ביאת המשיח, וזהו המשיח אלמים, שיעורר

ההתגלות אלוקית וכשם שאז נאמר לו מפי הגבורה אנכי ארד עמך מצרימה, כמו כן בעת קריעת ים סוף הביא אותו השי"ת כביכול, והראה לו איך שנתקיימה ההבטחה.

וכבר פירש זקני הק' הכתוב גם עלה, שהכונה גם לרבות, שלא יעלה רק יעקב אלא שיעלו עמו כל ישראל.

בעת החורבן בית המקדש איתא בחז"ל (מדרש איכה א) שירמיהו הנביא הלך לקברי אבות ועוררם, וכאשר היו הגזירות על בני ישראל מה שעברו בכל שנות הגלות, הסתירו מהצדיקים הנמצאים בעולם את הגזירות העתידים לבא, כדי שלא יבטלו את הגזירות, ונראה שמסתירים את הדבר גם מהצדיקים בעולם העליון, משום שהצדיקים העליונים בכחם לבטל את הגזירות, וכמו שאיתא בזה"ק, שבזכות האבות הק' אברהם יצחק ויעקב יצאו אבותינו ממצרים, ונראה מדברי המדרש שעד שלא בא ירמיהו לאבות הק', לא ידעו מכל מה שנעשו עם בני ישראל, והלך ירמיהו לעוררם, והם הלכו לעורר את משה רבינו, שהם ידעו היכן טמון משה רבינו, ושאלו את משה רבינו מה עם בנינו, והלך משה רבינו לראות איך שמוציאים אותם מארץ ישראל, וראה את כל הצרות הנעשים עמהם, וכמו שהאריכו במדרש איכה בתיאור הצרות הנוראות שנעשה עמהם, וראיתי במדרש

יוצא בשב"ק מהתפלה לא היה בו עצם אחד שלא שברו בעת עבודת השי"ת.

וכבר אמר זקני הרבי רבי בערצ'י מנדבורנא, שכל עבודה שאינו באופן של כל עצמות תאמרנה, אינו בכלל עבודה, ואכן כאשר היה מקדש בליל שב"ק, היו שומעים איך שכל עצמותיו מתפוקקות זו בזו מרוב פחדו.

נראה שהרבי ר' בערצ'י לא היה מתפלל עם העולם, והיה מתפלל כל שב"ק עד לפנות ערב, אכן הרבי ר' מרדכי'לה התפלל עם העולם, וכמו כן הרבי ר' מאיר'ל מפרימישלאן היה מתפלל עם העולם ומקדש על היין בין העולם.

עניני שרים של מעלה

ברש"י, ראו שר של מצרים וכו', לכל מלך יש שר למעלה, והמלך יכול לנהוג רק כפי מה שיעשה השר, ואינו בידו, ומעשה היה אצל אחד מגדולי רבני אונגריין, שבפורים התחפש אחד מחשובי תלמידי הישיבה כמו המלך, ועלה על השולחן מלובש ממש כמו המלך, ונגש הרב הגדול אל הבחור שהיה נראה כמלך, והשתחוו לו, ויאמר שהוא מקבל את המלך, ואז היו שלשה גזירות על בני ישראל, וביקש שיבטל את שלשת הגזירות ודיבר עמו בלשונם, והסכים עמו המלך ובטל את הגזירות, ואחר כך ביקש שבני ישראל לא יצטרכו

השי"ת שיוכלו להתפלל לפני השי"ת, כי כאשר אין האדם בכוחו להתפלל הרי הוא כאלם ל"ע, ויבקשו כולם כאחד על הגאולה, כי בעת אמירת נשמת יכול האדם לפעול הכל, ולא דוקא בשב"ק, שאפשר לומר נשמת גם בימות החול, וכבר סיפרתי כמה פעמים, שזקני הק' היה לו בן בשם הרה"ק ר' מרדכי, ובעודו בחור היה יוצא בימי החורף וטובל תחת הקרח, ולאחר מכן היה מתכסה עד ראשו במיטתו והיה אומר נשמת בבכיות עצומות.

הרה"ק מצאנו היה אומר כל לילה בעת שכבו לישון אני מאמין, והיה שוכב כמה פעמים, שהיה שוכב וישן כרבע שעה וקם, וכן היה כמה פעמים, וכאשר שכב לישון היה אומר אני מאמין, והיה צועק, אני מאמין באמונה שלימה, חיים הלא אינך מאמין, והתחיל שוב באמירת אני מאמין, ועוד פעם צעק על עצמו, וצעק כן כמה פעמים עד כלות הנפש, ואז היה צועק על עצמו, גלייב שויין.

הרבה בני ישראל עבדו את השי"ת בהתעלות, לאחר ששמעו איך שזקני הק' אומר בנשמת, ולך לברך אנחנו מודים, בגדיו נוטפות מים מזיעה ומדמעות, והיה מופשט מכל העולם.

אבי הק' אמר לי פעם, לא הכרת את אבי כשאני הכרתיו, שכאשר היה

ובאמצע דרשתו פנה לציבור ואמר להם, אילו היו עומדים כאן עם כלי משחית והיו אומרים לכם, או שלא תהיו בני ישראל כראוי או שיהרגו את כולכם, האם תמסרו כולכם את נפשכם לפני השי"ת [צו לאזט איר זיך אלע אויסישן פארן הייליגן באשעפער] וצעקו כל העולם בן, ואז פנה כלפי מעלה והתחיל להתחנן, הייליגע באשעפער, ראה את עמך. וכן האריך לעורר רחמים על ביאת המשיח.

ובאותה שעה היו בני ישראל במדרגה שהיו יכולים לראות שרים של מעלה.

[בסוף ימיו אמר זקני הק' ששרו של מדינת דייטשלאנד בא להלחם בו, וזה היה מעשה באריכות].

ומה שפיחדו בני ישראל מענין זה כשראן את שר של מצרים, היה משום שהבינו שאם השר של מעלה הגיע הרי שמסכימים עמו מן השמים ולכן חששו עד מאוד, ומיד צעקו אל ה'. אותו צורר ימ"ש היה אומר בראדיא שח"ו השי"ת עזב את ישראל והרי הוא עמו. שאותו רשע ימ"ש ניסה בכל מיני אופנים שבעולם להרוג את בני ישראל, ולהסירם מהאמונה, ובאמת שאחד תלוי בשני, שכאשר מסירים מהאדם את אמונתו, על ידי כן אפשר לגרום לו את כל הצרות ל"ע, וזהו

ללכת לצבא, באמרו שאין בני ישראל אזרחי המדינה, ובמילא אינם נאמנים למלכות, ואם כן יש לשחררם מן הצבא, ויאמר הבחור המלובש כמלך, הער רבינר, איני יכול לעשות מעשה זה, והרב השתחוה בפניו והתחנן על הדבר, אבל הוא נשאר בקשיות עורף ולא הסכים לעשות בן, והבחורים התחילו ללחוש ולרמוז לו ואמרו לו, מה נהיה לך, הרבי מתחנן בפניך ואתה מקשה ערפך, אבל הוא נשאר בשלו, הער רבינר איני יכול לעשות כן, ויצא משם.

וכשיצא אמר הרבי שכאשר נכנס מלובש כמלך, נכנס עמו שר המלוכה, ומה שפעל עכשיו הצליח לפעול, ומה שלא הצליח הרי שלא יוכל לפעול, כי הכל תלוי בשר המדינה.

על הרה"ק ממונקאטש מספרים, שהיה תקיף מאוד בהנהגתו כידוע מה שפעל בכל מערכות ישראל ולא נרתע מאיש, וכמו כן לא נרתע מפני השרים של מעלה, ושמעתי מאנשים שהיו אצלו בראש השנה, שקודם תקיעת שופר דרש דרשה ועורר על הגאולה שלימה, בקולות ובכיות עצומות, והיה לשונו כלשון בני גאליציע שמקורו היה מדינוב אשר בגאליציה, ובאמצע דרשתו צעק כלפי שרי מעלה העומדים לקטרג על ישראל, אראפ די שרים של מעלה, שירדו השרים ויפסיקו לקטרג.

מידת ההשתוות

שם, התיצבו וראו את ישועת ה', מהרבי רבי אלימלך איתא, שיויתי, אם יש לו לאדם מידת ההשתוות שכל המצבים שווים אליו, ואין לו נפק"מ אם יש לו כבוד או בזיון, עוני או עושר, כפי מה שמנהיגים עמו מן השמים הרי הוא שוה אצלו ואינו מתפעל לא מטובה ולא מהיפך, כשיש לאדם מידת ההשתוות, על ידי כן ה' לנגדי תמיד, שכסדר יראה אין שהשי"ת מנהיג את העולם.

ועל פי זה יש לפרש הפסוק, התיצבו, שיעמוד האדם על עמדו בכל מצב, וזהו בחיות השתוות, שלא יהיה לו שום חילוק בכל מצב, ואז יתקיים בו וראו את ישועת ה'.

ודבר זה שייך לכולם כמו שנאמר אשר יעשה לכם היום, והרי זה נוגע לכל הענינים שבעולם, השי"ת אומר לנו על ידי משה רבינו, שגם היום אפשר לראות את ישועת ה'.

עבודת הבעל דבר, בתחילה הרי הוא מעורר באדם ספקות באמונה, שאינו עושה אותו מיד אפיקורס, אלא הרי הוא מכניס בו ספקות באמונה, שפלוני אשם והאחר גרם הדבר, ושוכחים היסוד שאין שום דבר הנעשה מעצמו, והכל נעשה מן השמים, וכאשר נופל האדם ח"ו בספקות באמונה, אז יכול לבא לידי הצרה.

אכן כשהאדם מתקרב באמונה אין הבע"ד יכול לשלוט בו.

התיבות האחרונים שאמר זקני הק' באושוין קודם שהוליכו אותו אמר: הריני מוסר מודעה, אז מיר לאזן נוך נישט אפ פון אויבערשטען.

שם, לא תוסיפון לראותם עוד עד עולם, על אף שהמלחמה עם הסטרא אחרא ממשיך כל ימי חי האדם, אכן אז היה המלחמה נטושה פנים אל פנים, מה שלא יהיה לאחר מכן. ויש לדעת שמה שאמר להם משה ה' ילחם לכם ואתם תחרישון שייך גם היום, ויש בזה אריכות דברים.

שולח"ט חמשה עשר בשבט תשס"ה

כל סביבו יתוקן, וממילא נמצא שבראש השנה אין הפחד רק כלפי יום זה, אלא מה שנעשה בראש השנה הוא על כל השנה, והנה חז"ל אמרו עוד שאדם נידון בכל יום, ומבקשים בראש השנה,

בראש השנה בעת המשפט, אמרו חז"ל שכל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, והנה ענין המשפט אינו רק על יום זה, שכפי מה שיצא במשפט, כן יהיה עמו כל השנה, האם יצליח והאם

שבכל מצב יעבוד את ה' בשמחה, ונבקש מהשי"ת שנוכל לעבוד את ה' מתוך שמחה בכל העניינים.

איתא בספה"ק שבחמשה עשר בשבט אפשר לפעול הארבעה מינים על סוכות הבעל"ט, כל העניינים הם סודות, אמנם אם אפשר לבקש בו על המינים, היינו שביום זה כבר מבקשים עד לחמשה עשר הבעל"ט, כי את הארבעה מינים נוטלים בתשרי, ואם בתשרי ילך הכל כשורה, יהיה הכל כהוגן, כי כאשר בע"ה יהיו המינים כראוי, ממילא יהיה הכל כראוי.

גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שכל העניינים שאנו זוכים לו, הרי אנו רואים שאין השי"ת עוזב אותנו, ועושה עמנו את כל הטובה, וגלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם, שהתכלית בכל תפילות ישראל הוא, שנוכה באופן גדול להפטר מכל הגלויות, מהיהודים המכנים עצמם ציונים, ומאומות העולם, ושיהיה הדבר באופן טוב, שכאשר נהיה האור, אפשר לכלות את החיצונים בלא שום נזק לבר ישראל.

יהי רצון שהאבות והאימהות, הזקנים והזקנות והדור שלמעלה מהם, יזכו לראות את דורותיהם לאורך ימים ושנות חיים, וכל התפילות שבקשו אבותינו עלינו, יפעלו לנו ולבנינו, שנוכה לפירות טובים ומאירים, שלא נבוש ולא ניכלם, שנוכל ללכת לקבל פני משיח עם

שנחשוב כל ימות השנה כמו שחשב בראש השנה, כשם שבראש השנה יודעים שאין הדבר רק ליום זה אלא על כל השנה, והרי אדם נידון בכל יום, ומבקשים שנהיה כל ימות השנה כמו בראש השנה, כי הרי אדם נידון בכל יום, רצ"ל שבכל יום ויום יהיה עליו בחי' פחד ה' והדר גאווה כמו בראש השנה, וכדברי זקה"ק הרבי ר' מרדכי'לי הילדועים.

כתיב ויורהו ה' עין, מהו העין, וידועים דברי זקה"ק זי"ע, דהנה יש זמנים גדולים של חנוכה ופורים, אבל הרי יש ביניהם הפסק גדול, ויורהו ה' עין, שהשי"ת הראה לו את חמשה עשר, שלא יצטרכו להמתין עד לפורים, לפי שחמשה עשר בשבט הוא ראש השנה לאילן, ואילן אין הכונה רק לאילן, אלא שיהיה האדם חזק ובריא, ושפירותיו יהיו טובים, ויורהו ה' עין.

ראש השנה לאילן, חמשה עשר בשבט הוא כולו חסד, שבמקום ששם הוי"ה הוא כסדרו הרי זה יותר חסד, והנה החלק השני של חודש שבט הוא ו"ה, שמחמשה עשר בשבט מאיר שם הוי"ה כסדרו וכולו חסדים.

זקני הק' היה מברך שיהיה אילנות טובים וחזקים (שטארקע און גוטע ביימער), ושיהיה שמחה, שנוכל לעבוד את השי"ת מתוך שמחה. יש זמנים שקשה לעבור את העולם, אבל העבודה הוא

וגודל יום זה, שבשמים יש עכשיו בחי' ראש השנה לאילן, שנזכה יחד עם כל ישראל לראות חסדים מגולים. ואמר ויהי נועם וגו', ובירך על הפירות, וברכת שהחיינו.

האברכים שלנו ועם הבחורים שלנו, עם נערינו וזקננו, שיהיו כולם אילנות יפים ופירות מתוקים, וכל בני ישראל הצריכים לרפואות וישועות וכל הענינים, בזכות האמונה שמאמינים בני ישראל בחשיבות

שולח"ט חמשה עשר בשבט תשס"ז

לפורים, בפורים היה ליהודים היתה אורה ושמחה ויקר כן תהיה לנו, ועוד יש בזה כמה ענינים, דברים הנגלים והנסתרים, שיש שייכות ליום זה לגאולה.

כל אחד מישראל המבקש לזכות לגאולה שיחיה בעת הגאולה, יש לו לראות שלא להיות חלילה כאפרוח שלא נפתחו עיניו, האדם צריך שיהיה לו יותר שייכות לקדושה, יותר ממה שהיה לו בכל השנים עד כה, כי נאמר כמים לים מכסים, כשיהיה הגאולה שלימה, כשם שהמים מכסים לים מלמעלה ומלמטה יש דגים גדולים ודגים קטנים, כפי כן יהיה גם בעת הגאולה, ויכולים הבחורים לקחת משל מעצמם, שכל בחור מבקש להיות חתן, אבל יש חילוק גדול איזה שידוך עושה הבחור, יש מי שיגיע לכזה שידוך, בת תלמיד חכם ויש מי שאינו מגיע לידי כך, ואין די במשל זה כדי להבין את הנמשל, הבורא עולם יעזור לנו במהרה דידן לזכות לראות הגאולה שלימה בעינינו, ואז יראו גודל

בתורה הק', בדברי חכמינו זכרונם לברכה, נקרא יום זה בשם ראש השנה, הרי זה ראש השנה, בדרך כלל בני האדם נופל עליהם פחד בראש השנה ממש, שהרי זה ראש השנה, וגם יום זה הרי זה ראש השנה, בראש השנה מבקשים שהשי"ת יתן פירות, ומברכים בליל השני שהחיינו על הפירות, וכאשר מבקשים בראש השנה על ההתגלות הפנימית של הרצון העליון, הרי זה מתגלה על ידי הענינים שעושים בני ישראל, על ידי כל הענינים של כל הברכות, וכן הוא הענין בט"ו שבט הנקרא ר"ה במשנה.

בפסוק נאמר, לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו, יְשִׁבֶּט־ט אותיות יְשִׁבֶּט, וזהו לא יסור יְשִׁבֶּט מיהודה ומחוקק מבין רגליו עד כי יבא שילה, שהנה איל"ן בגימטריא צ"א כמנין הוי"ה אדנ"י, שבראש השנה של חמשה עשר בשבט הרי זה הבחינה של ההכנה לגאולה שלימה, ויש לזה כמה רמזים, מלבד מה שהוא שלשים יום קודם

והאמהות, הזקנים עם הזקנות, שיראו נחת אצלם, ובני ישראל העומדים ומצפים ליום זה שיאיר חיהם בפירות טובים.

יהי רצון שיסכים רבון כל העולמים שפירות אלו ישפיעו שיתבטלו כל המניעות ויזכו לראות במהרה דידן ישועות מן השמים להושע בורעא חייה וקימא, ובני ישראל הצריכים לרפואה על ידי רפואות, יעזור השי"ת שפירות אלו ירפאו את הגוף והנשמה, ושזוכה באופנים טובים, באופנים מאירים לכל העינים שצריך לו אדם מישראל, ויעזור השי"ת, בתחילה יש לנו להודות להשי"ת במה שזכינו לחיות כולנו כאחד בשנה זו, ואנו מבקשים מהשי"ת שחנן אותנו ברחמנותו שזכינו להגיע השנה בחיים ברחמנותו הגדולה, שיחננו ברחמנותו שזוכה גם לשנה הבאה לחיות כולנו כאחד, וזוכה כולנו כאחד בבנים ובני בנים ובני בני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, לקבל פני משיח צדקנו.

איתא שעכשיו אפשר לפעול הארבעה מינים, הארבעה מינים היינו שגם לשנה הבעל"ט יזכו לשנה טובה, כי מה הכוונה ארבעה מינים, הנה עצם הדבר שיש לאדם את ארבעת המינים בהידור מצוה הרי זה דבר טוב, אבל עוד יש בדבר, שעל ידי ארבעת המינים מנענעים את כל העולמות, וכאשר השי"ת יעזור

החילוק בין אותם שהכינו עצמם לקדושה שיוכלו לקבל אז את התגלות הקדושה שיהיה בכל העולם.

זקני הק' היה אומר לפעמים בעת הברכות, השי"ת יתן לנו מחילה בחסד ומחילה ברחמים אבל לא על ידי יסורים וחולאים רעים, לא יסור שב"ט מיהודה ומחוקק מבין הגליו, הרי זה עכשיו בחינת ראש השנה, אבל באופן של התגלות החסדים בפועל ממש, והנה בראש השנה מוסיפים הפירות לתפילות, דבחמשה עשר כל המחשבה הוא על הפירות, שיהיה כל הנטיעות כמוך, כשם שאנו מצפים לגאולה, שכל הנטיעות, כל הנטיעות שיהיו מעכשיו, יהיו כמותך, כשם שבראש השנה לאילן נכנסים בהכנה לגאולה שלימה, כמו כן יהיו כל הנטיעות כמותך, שנשתוקק כסדר לבא לבחינה זו.

כל הברכות לכל בני ישראל את אשר ישנו פה ואשר איננו פה, בכלל כלל ישראל הכשרים, על דעת אבוה"ק הצדיקים האמיתיים, יעזור השי"ת שיהיו הפירות מסוגלים כל אחד בתוך ביתו, שהבנים שיש לו כבר שיהיו כראוי כמו כשמחפשים פירות מבקשים את הטוב והיפה, כשאחד מהבנים אינו לומד כראוי, אין האדם מתנחם במה ששאר בניו לומדים כראוי, שכל אב מבקש לזכות לנחת מכל בניו, האבות

ואז תביאו את הממון לירושלים ביום הפורים.

בדברי המוסר בחק בפרשיות ימי השוכבי"ם, אפשר לראות בו את הגיהנם עלי אדמות מה שעובר אדם ח"ו אם הוא חוטא, אבל מפרשיות אלו מבואר שם גם עניני שמחה. [צוה לשיר עבדו את ה' בשמחה. ועוד צוה לשיר כי לה' המלוכה].

שנוכה אי"ה להגיע לארבעת המינים, יהי רצון שיהיה הדבר באופן זה שנפעל שעל ידי ארבעת המינים נקיים מצות הבורא כראוי וכנכון, ושיהיה הדר ובאופן שנוכל לעורר רחמים וחסדים על בני ישראל בכל הענינים, ושיתרומם קרן משיח צדקנו במהרה בימינו.

ובירך על הפירות וברכת שהחיינו.

דיברו על פורים ואמר ל...: צריך שבבני ברק יושפע בפורים ממון הרבה,

שולח"ט חמשה עשר בשבט

המים, שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו, ויש לומר בפסוק שהנה בין חנוכה ופורים יש זמן גדול מדאי והרי בני ישראל צריכים ישועות, שהנה בחנוכה יש בו עת רצון גדול, שהוא זמן של ניסים, ופורים הוא זמן של ניסים, והם זמנים שאפשר לראות בהם ניסים הן בכלל והן בפרט, אבל גם בין חנוכה לפורים מבקשים בני ישראל ניסים, ועל זה נאמר 'ויורהו ה' עין, שהשי"ת הראה לו את חמשה עשר בשבט.

שב"ק הוא בבחינת מלכות, והמלכות ענינו הוא שהוא מקבל ומשפיע על הכל, וזהו כל הבחינות של מלכות, שהמלכות לית ליה מגרמיה בכלום, שהמלכות אין לו מאומה אלא שהוא מקבל ומשפיע בעולם, וזהו הענין של

הנה בחמשה עשר בשבט אין אומרים תחנון, ואילו היה זה רק על האילנות והפירות, לא מסתבר שלא יאמרו תחנון, אלא שענין ראש השנה לאילן שייך גם לבני ישראל, כי האדם עץ השדה, ומאחר שיש בו בחינת ראש השנה, צריך שיהיה הפחד כמו ראש השנה.

זקני חק' היה אומר וריוח תשימו בין עדר ובין עדר, שבין חנוכה ופורים, בשניהם יש בחינת עדר, שעד"ר בגימטריא מרדכי, וחנוכה יש בו רמז מרדכי שהזמר מעוז צור הוא ר"ת מרדכי, ופורים נמשך על ידי מרדכי, ובין חנוכה לפורים יש ריוח.

בפסוק נאמר ויצעק אל ה' ויורהו ה' עין וישלך אל המים וימתקו

בלב שלם ולסייע בידי ישראל, והעיקר שיהיה בשמחה, שתכלית כל המצוות הוא שיקיימם האדם מתוך שמחה.

ושם ניסו ענינו הוא שהישועה תבא באופן שהישועה תרומם את האדם בעבודת ה' בכל הענינים, בכל הכלל ישראל.

הנה האילנות נקראים על שם הפירות, וכגון עץ התמר (טייטל-בוים), עץ תפוחים (עפל-בוים) וכדומה, ונמצא לפי זה שיש לנו להוציא פירות לפני השי"ת, והרי תכלית הפירות הוא שיקרא העץ על שמו, שעיקר החשיבות של האילנות הם הפירות היוצאים מהם, וכמו כן יש לנו לבקש שיהיה הפירות באופן זה, ויש לבקש שיזכו לנחת מהפירות, וכאשר הפירות יהיו נאים ומאירים, יוכלו לומר שהרי זה עץ התמר, עץ תפוחים וכדומה.

ואיתא שבחמשה עשר יש לבקש על ארבעת המינים שיהיו כראוי.

על דעת אבוה"ק ועל דעת כל הצדיקים ורבינו ישראל בעש"ט זי"ע, שהמשיכו את אור ה' עד סוף כל הדורות ועד בכלל, ויהי רצון שנזכה להכלל בכל האורות שפעלו כל הצדיקים להמשיך, הצדיקים המשיכו שבחמשה עשר בשבט יהיה עת רצון. ובעת שמברכים הברכה יש לחשוב גם על כל שאר הענינים להכלילם

חמשה עשר שיש בו ענין ראש השנה, שהוא מלכות, שהוא מקבל מחנוכה ומשפיע על פורים.

וגם בשנה מעוברת, הנה במשנה נאמר אין בין אדר ראשון לאדר שני, אלא שמשום לאסמוכי גאולה לגאולה קבעו עיקר הפורים לאדר השני, אבל באמת שהתחלה של פורים הוא כבר באדר ראשון, נמצא שהחמשה עשר משפיע גם בשנה מעוברת.

ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים, שם שם לו חק ומשפט ושם ניסו, חק מורה על פרנסה, המריפני לחם חוקי, ומשפט איתא בפתח אליהו שענינו הוא רחמים, ניסו הוא מלשון התרוממות, שהשי"ת יעזור שכל מה שנותן השי"ת לבני ישראל שיהיה באופן שיתרוממו בני ישראל, כשם שהאילנות גדלים כסדר לגובה, כמו כן בחמשה עשר שענינו הוא כי האדם עץ השדה, הנה בראש השנה פועלים בעת אכילת הפירות, וגם בראש השנה לאילן אוכלים פירות, ובחמשה עשר בשבט הוא כי האדם עץ השדה, ושם ניסו, שיהיה הישועות באופן שיתרומם האדם על ידו, כלשון הפסוק למען נסות אתכם בא האלוקים וגו', ואנו מברכים הברכות כדי שיתרוממו בני ישראל על ידם, שבני ישראל ירכו בתורה ושתפילתם יהיה יותר כראוי, ושיוכלו להפריש צדקות

במחשבה, ולהמשיכם על כלל ישראל, שיומשך עליהם הטוב, ויהי נועם וגו'.
את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה,
ובירך על הפירות וברכת שהחיינו.

שיעור גמ' ברכות (ד.) - ב' וארא תשנ"ט

וקיום המצות, וכשהאדם נפטר מן העולם אומרים שיבואו לפניו המלאכים המליצי יושר, והם המלאכים שנוצרים על ידי מעשיו הטובים של האדם, שיבואו להמליץ טוב עליו. ויש לידע שדברים אלו אין זה משלים וכדומה, ויש לאדם לתאר עצמו הדברים בעיניו, כי גם מה שאין זוכים לראות, יש לנו להאמין בדבר.

ואותם המלאכים שנוצרים מהמצוות ויש להם לב שלם וראש שלם וכל איבריהם שלמים, וכשהאדם צריך לישועה בדינו, שמתחילים לשקול את מעשיו ועל פי זה לדון אם יזכה לישועה, אם היה תפילתו כראוי בשפתיים פתוחות, שיש אנשים שבעת תפילתם הרי הם סותמים את שפתיים באופן שגם ללא כוונה לא יצא מפיהם דיבור של תפילה, ויש מי שאומרים התיבות, אבל הרי זה חצאי תיבות, וכפי מה שנראה תפילת האדם, כך גם נראים המלאכים שנוצרים על ידי זה, מלאכים עורים או חרשים או אלמים, ואף שהם מלאכים, אבל אין להם כוחות כאותם המלאכים הלא טובים שנוצרו על ידי הדברים בטלים שלו וההוללות שלו,

למחר כחצות הלילה כי האידנא אני יוצא בתוך מצרים. בתנא דבי אליהו מפורש שכל מכה היה מידה כנגד מידה, כנגד מה שעשו המצרים לישראל, ובתרגום יונתן פרשת שמות פירש שמעם מכת בכורות הוא לפי שבני ישראל הם הבכור של השי"ת, ולפי שהם פגעו בבני ישראל משום כן הרגו את בכוריהם.

ואני חצות לילה אקום להודות לך. איתא בספה"ק שהנהגה בפסוק נאמר, אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלף להגיד לאדם ישרו, שגם אם יש תשע מאות תשעים ותשעה מלאכים המקטרגים על האדם, שנצרו על ידי חטאיו, או על ידי מה שלא קיים המצוות כראוי, וכמו שביארנו כבר כמה פעמים, שיש שני מיני מלאכים, יש מלאכים הנוצרים על ידי מה שמדברים דברים בטלים וליצנות, דברי שקר ולשון הרע ובפרט דיבורים יותר גרועים, נעשה מכל דיבור שמדבר מלאך לא טוב, ויש גם בזמננו מי שרואים מלאכים אלו ר"ל, ועוד מין אחד יש, יש אנשים שהם עומדים ומתפללים, ובעת תפילתם נוצרים מלאכים, וכן בעת לימוד התורה

מי שימליץ טוב עליו, שגם המלאך אחד מליץ מני אלף אין לו, והיה לו זמנים טובים בעבר, מותר לו להמליץ טוב על עצמו, רבנו של עולם זכור לי את הזמנים שבהם היה התנהגותי יותר טוב ממה שהוא נראה עכשיו, שבעבר היה לי הרצון לבא לידי יראת שמים, ואז הייתי עוסק בתורה ועסקתי לעשות טובה לבני ישראל.

והנה דוד המלך היה עליו הרבה מקטרגים, שבתחילה היה לו רדיפות משאול ואנשיו ושאר צרות לא עלינו, בזמן שהאדם צריך לרחמים מותר לו להזכיר את מעשיו הטובים, וזהו שאמר דוד ואני חצות לילה אקום להודות לך.

בימי השוכבי"ם יש שאומרים ספר תהילים או שני פעמים תהילים, לפי שבספר תהילים יש ק"ג פרקים, ושני פעמים תהילים הוא ש' פרקים, שהוא בגימטריא כפ"ר, שעל ידי מה שאומרים שני פעמים תהילים מוחל השי"ת לאדם את כל העוונות, ואיתא שעל ידי אמירת ג' פעמים תהילים, יכול האדם להמשיך על עצמו כל הישועות, והיו אנשים שהיה להם עת צרה, וציויתי להם לקום בחצות הלילה, ושיאמר תהילים עד לשעה שש בבוקר, שיאמרו תהילים ג' פעמים, והשי"ת עזר שנצלו מצרתם.

שהם מלאכים שלמים, לפי שאת הלשון הרע דיבר בפה מלא בחיות גדול, וממילא גם למלאכים שנוצרו על ידי דיבורו יש חיות גדול.

וכשהאדם צריך שיהיה לו זכות, הרי זה תלוי כיצד נראים המלאכים שלו, שאם יש לו מלאכים שנוצרו על ידי תורתו ותפילתו, שהיה עוסק בתורה בפה שלם ולומד מתוך חשק, על ידי כן מתגברים מלאכים אלו על המלאכים הלא טובים, וכמו שנאמר אם יש עליו מלאך אחד מליץ מני אלף, שגם אם יש תשע מאות תשעים ותשעה מלאכים האומרים רע על האדם, אם אחד מליץ טוב בכוחו להתגבר על הכל, אבל אם זה להיפך, שהמלאכים הלא טובים יש להם פיות טובים, ואילו המלאכים הטובים שלו הם אלמים, על ידי כן מתגברים המלאכים הלא טובים, ועל ידי כן באים עליו ח"ו הדינים בכמה מיני אופנים, אם על ידי מה שלוקחים ממנו את החן ל"ע, שהוא מאבד את חינו בעיני אדם, או שאר מיני צרות לא עלינו.

והנה אנו מוצאים שדוד המלך ע"ה אמר לפני השי"ת שחסיד הוא, ויש להבין הדבר, וכי מי עומד לפאר עצמו לפני השי"ת, שהרי עובדי ה' סבורים כסדר שהם עושים שלא כראוי, אכן מבואר בספה"ק, שלפעמים יש שהאדם נמצא בעת צרה ח"ו, אם אין לו

כבר סיפרנו כמה פעמים, היה אברך ושמו ר' שמואל (באש ע"ה), וכשהיה זקני הק' תוקע בשופר בראש השנה, היו באים כל אנשי העיר לשמוע את התקיעות שלו, ואמנם לא נתנו להם להכנס לבית המדרש, שקודם שהיו מתחילים לומר למנצח היה סוגר את בית המדרש, ואחזו את המפתח אצלו, ועד לאחר קדיש תתקבל לא היה אפשר להכנס ולצאת, ולא היה מאריך בתפילת המוספין, והיו באים כל אנשי העיר ועומדים מסביב לבית המדרש, ובכל שנה היו התקיעות נפלאות ביותר, ולא היה מושג שיצטרכו לחזור ולתקוע התקיעות.

והנה זקה"ק היה מחזיר בעצמו הספר תורה להיכל בכל שבת, וכן נהגתי בשנים הקודמות, ומחמת כמה טעמים הפסקתי לנהוג במנהג זה, ובכל שנה לאחר התקיעות כשהיה מחזיר את הספר תורה להיכל, היה שואל ברמז את ר' שמואל אם התקיעות היו כהלכה, והוא היה מהנהן בראשו בכל שנה שהתקיעות היו כהלכה, כן היה מדי שנה בשנה בשני ימי ראש השנה. והנהגה זו למד זקה"ק מדוד המלך, שביקש לידע אם קיים רצון הבורא כראוי, שהרי זה מצוה מן התורה, והוא היה מוציא את הרבים ידי חובתם, מלבד כל מה שנפעל בשמים על ידי התקיעות.

ומספרים שהיה אחד שישב ואמר תהילים במרוצה, ניגש אליו חבירו ואמר לו, הנה דוד המלך אמר את ספר התהילים במשך שבעים שנותיו, וכי חושב אתה שבאמירת ספר התהילים במרוצה יהא נחשב כאמירה כהוגן, שדוד המלך היה משכים בכל יום בחצות הלילה, והיה אומר שבחים להשי"ת, ואז עשה את ספר התהילים, וכן היה במשך שנים הרבה, שראה כל דבר ברוח קדשו כיצד יהיה נראה בית המקדש, שבימיו לא היה בית המקדש, וראה את החורבן וכל צרות ישראל, ודוד המלך ראה כל מה שיהיה עד סוף כל הדורות מה שיעבור על כל אחד, והכין תפילות על כל המצבים כיצד יש לבקש לפני השי"ת לפעול על ביטול הגזירות.

והרבה פעמים היה שאמרו תהילים על חולה וב"ה שהבריא, ומה שהיה פעמים שלא התקבלו התפילות יש חשבון בדבר, אבל בדרך כלל על ידי אמירת תהילים פועלים כל הטוב.

אני נמלך במפיכשת רבי. והיה בזה ענוה גדולה, שדוד המלך היה מלך ישראל, והיה התלמיד חכם הגדול ביותר בדורו, והוא הלך לשאול את מפיכשת אם יפה דן.

שנכנס בהם דיבוק רח"ל, וצוה הרה"ק שיעלו את כל האנשים הללו לעזרת נשים, ושישהו שם כשיאמר שלום עליכם בליל שב"ק, וכשהתחיל לומר 'רבון כל העולמים אדון כל הנשמות', התחילו כל הנשמות שנכנסו כדיבוקים לצעוק בקולות נוראים, עד שכל העם שעמדו למטה התחילו לרעוד ונאחזו אחד בשני מרוב פחד.

אצל הרבי ר' מרדכי'לי היה מעשה, כשהיה הרבי ר' מרדכי'לי בסטאניסלאב, והנה דרכו היה שלא היה שוהה בבית יחד עם הבעל הבית, והוא היה יושב באכסניא במשך כמה שבועות, ולא ידעו לשם מה הגיע, שלפעמים היה סוגר את הדלת ולא היה נותן שיכנסו אצלו, וכן היה בכל פעם כשהיה בא אצל בעל הבית, לא היה נמצא עם בעל הבית שם, והבית היה פתוח שהיו באים אורחים כל היום, והיה ההכנסת אורחים כשם שנהג בתוך ביתו, ורק הבעל הבית לא היה יושן שם בבית. **וכשיצא משם**, נסע הרבי ר' מרדכי'לי לעיירה שאצל סטאניסלאב, וכשיצא מהבית הזהיר את בעל הבית שלא יחזור לביתו עד שלשה לילות, אבל בעל הבית כבר היה לאחר כמה שבועות שלא שהה בביתו, והיה אצל שכנים, ונכנס לביתו, ואז שמע בלילה קולות של נשמות, וירד מדעתו, ומיד נסעו להרבי ר' מרדכי'לי, ואמר הרבי ר' מרדכי'לי,

ר' שמואל הנ"ל עוד היה יושב בקרעטשניף, והיה יושב הרבה עם הבחורים ומדבר עמנו חסידות.

היה מעשה אצל זקה"ק ר' מאיר'ל מקרעטשניף, והכרתי אנשים שהיו בשעת מעשה, שהגיע לפני זקה"ק אחד שנכנס בו הדיבוק, ואמר לו שבשנה זו כשתקע בשופר, נשמע קול השופר בכל היערות.

אצל ר' מאיר'ל שמעו דברים משונים שהיו עם הדיבוקים, והרבה פעמים היו באים כל אנשי העיר לראות הדברים, פעם אחת בא לפניו אשה שנכנס בה דיבוק, ואמר הדיבוק שבחייך היה חזן, וצוה עליו ר' מאיר'ל שיאמר עזרת, וכשאמר עזרת רעדו כל הנמצאים לשמע קולו הגדול, והוא שאל את הנשמה באיזה חטא חטאה, ואמר כמה נכשל, ואמר לו ר' מאיר'ל, על עבירה זו לא היה יכול לבא לידי עונש חמור זה, ועדיין נשאר שקרן, ומנה שאר עבירות, וגם על זה אמר לו זקה"ק שעל עבירה זו לא היה יכול לבא לידי עונש חמור זה, עד שאמר לו חטא אחד שנכשל בו, ואמר שאכן על חטא זה נענש באופן חמור כל כך.

שמעתי מר' כתריאל ע"ה מה ששמע מהשוחט מביטשקוב, שהוא היה בשבת אחת אצל הרה"ק משינאווא, ואז באו לפניו כמה אנשים

כשהתגורר הרה"ק מסאטמאר בעיר סאטמאר היה שם אחד מחשובי העיר ושמו ר' לייבל פשקעס, ואמרו שהרבה פעמים היה הרה"ק לומד עמו בחברותא, ובחנוכה היה הרה"ק אומר פשעטיל בכל לילה, ויום אחד למחרת שאמר הרה"ק הפשעטיל נכנס ר' לייבל להרה"ק והקשה על מה שאמר, ולמחרת בעת הדלקת הנרות אמר הרה"ק, טעיתי ואין זה כמו שאמרתי.

בזמננו נתגדל השקר בעולם, וכשהאדם אומר פשט, במקום לבקש לבא לפשט האמיתי, מבקש כל אחד שיאמרו כמו שהוא אומר, אבל על האדם לבקש לבא אל האמת, ולדעת מהו האמת בתורה, ובכל יום אנו אומרים בתפילה 'לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת', שיש לבא למידת האמת.

אחד מעבודות האדם הוא, כששואלים אותו להיכן הלך בלילה הקודם, והוא הלך למקומות לא טובים, לבטל הזמן עם חברים וכד', אל יאמר שהלך לבית המדרש ללמוד, אלא יודה על האמת, ואז יוכיח אותו השואל על הדבר וינצל.

וכמו כן כשיש ויכוח בפשט באיזה סוגיא, אל יחפש בדווקא להביא ראיות למה שאמר, ודבר זה יש ללמוד מדוד המלך, שאפילו דוד מלך ישראל

הרי אמרתי לו שלא יכנס לביתו במשך שלשה ימים, לפי שעד שלשה ימים אין הנשמות יודעים שהצדיק כבר יצא לדרכו.

היה אחד שזקה"ק הרבי ר' מרדכי'לי היה חייב לו ממון הרבה, והוא מחל על כל החוב וביקש שהרבי יעשה לו טובה בעלמא דקשומ, וחייד הרבי ר' מרדכי'לי, וכי יודע הנני מה שיהיה, כאן הנני רבי, ושם אפשר שאהיה רק בעל עגלה, אכן אם אסע שם בעגלה ואתה תלך רגלי, אעלה אותך על עגלתי... שהצדיקים שתקנו הנשמות בעולם הזה, הרי הם ממושיכים בכך גם בעולם העליון.

זקה"ק הרבי ר' מאיר'ל אמר, כשבא אלי יהודי, הנני מקשרו לשרשו, וזהו הדבר הנעלה ביותר בעולם, שמי שאינו מרגיש טעם בתורה ותפילה ולענינים שבקדושה הרי זה לפי שהוא מנותק משרשו, על ידי המעשים שעשה, וזהו בר קשה ביותר שיוכל האדם לשוב בתשובה עד שתשוב נשמתו להתקשר בשרשה, והוא עשה את הדבר תיכף כשהיו נכנסים אצלו, והוסיף ואמר, ומה שבשעה שהם יוצאים חוזרים האנשים ומנתקים עצמם, אין זה באשמתו.

ברש"י ד"ה מפיבושת, שפעמים שהיה מועה והוא אומר לו טעית.

והשומע היה יכול לפרוץ בבכי ולשפוך דמעות כמים, ורק על כמה ענינים היה מוכיח, ואחד מהדברים היה ענין השקר, שכאשר היה תופס אחד שאמר שקר, היה זה אצלו סוף העולם, והיה מתחיל לצעוק, הרי זה שקר, השי"ת שונא את השקרן, דוד המלך אמר, 'דובר שקרים לא יכון כנגד עיני' השי"ת שונא את השקרן.

וכמו כן היה מוכיח באופן חריף מי שנתפס כגנב, על שני דברים אלו היה מוחל בקושי רב.

אם אמרו לו שטעה בפשט, חזר בו, והתורה מלדת אותנו כיצד יש לנהוג.

בדרך כלל לא היה אומר זקני הק' דברי מוסר לבניו וצאצאיו ולא לבחורים בבית המדרש, ולא שאל לשום אדם מה טעם הוא עושה כך וכדומה, ורק בעת השיחה היו הכל שומעים את הדברים, וכל אחד הבין למה כוונתו, ובעת השיחה היה מוציא את העצמות ומזככם, והיה זה בעת השיחה בעריכת השולחן או לאחר התפילה וכד',

שיעור בספר התניא (פ"ד) - ב' וארא תשנ"ט

כי ענין התפילה אין זה רק מה שמתפללים כאן למטה, עיקר התפילה הוא למעלה, ואיתא שכל אחד שנעמד להתפלל יש לו להתבונן שהוא עומד אצל כסא הכבוד ומתפלל לפני השי"ת, ויתפלל באופן שאין שום דבר בעולם מבלעדי תפילתו, וגם אם העולם יתהפך לא ירגיש מאומה, לפי שאינו בזה העולם, ולכן יזהר שלא להוציא עינו מהתפילה בעת התפילה.

ובעת התפילה מאדון עולם ועד ברוך שאמר נמצא האדם בעולם העשיה, וכולל גם עולם הזה, שבעת בריאת העולם נשפעו ההשפעות בתחילה על עולם האצילות, כי מאציל העליון כביכול, האציל מעצמו על עולם

כפי יכולת השגתו ושרש נפשו למעלה. הגה כבר נתבאר שיש ד עולמות, אצילות בריאה יצירה עשיה, וסדר התפילה מיוסד כנגד ד' עולמות אלו, מתחילת התפילה ועד ברוך שאמר הרי זה כנגד עולם העשיה, ועל חלק זה של התפילה נלחם היצר יותר משאר חלקי התפילה, שלא יתפללו את החלק הראשון של התפילה בכוונה ושיאחרו לתפילה, כי אין שייך שיעלה האדם למעלה העשירית קודם שעולים תשעה מעלות, ורק כשהולכים תשעה מעלות אפשר לבא למעלה העשירית, וכמו כן אין שייך לבא לעולם היצירה, המתחיל בברוך שאמר ועד ליוצר אור, כי אם כשעוברים קודם לכן את עולם העשיה,

לומר ברוך שאמר ולו פעם אחת כפי מה שאמרו הרבי, שלא היה צריך דבר מלבד אמירת ברוך שאמר כראוי.

ואמנם אין כל אחד יכול לבא למדרגה לומר ברוך שאמר כפי מה שאמרו השרף מסטרעליסק, אבל צריכים לאמרו כיהודי, ומה שאין האדם בכוחו לומר ברוך שאמר כראוי, לפי שחסר בחלק התפילה שעד לברוך שאמר, שאם אין עוברים את תשעת המדרגות הראשונות, אי אפשר לעלות מיד לעולם היצירה.

וראיתי באיזה ספר שהרה"ק מצאנו אמר לנכדו הרה"ק מרודניק שבעת תפילת שמונה עשרה בברכת את צמה אלא יאמר 'ומצפים לישועה', שאין זה מנוסח אנשי כנסת הגדולה, וזהו כפל הלשון, אלא שהיה מנהג הספרדים שכאשר היה הבעל תפילה אומר 'כי לישועתך קוינו כל היום', היו התינוקות צועקים 'ומצפים לישועה'. וסיים הרה"ק מרודניק, שאפ"כ לפעמים היה הרה"ק מצאנו אומר 'ומצפים לישועה', שאצל הצדיקים יש כמה בחינות.

ובעת אמירת הקרבנות צריך האדם לידע מה הוא אומר, ואם חסר בכוונת הדברים הרי זה כאילו לא אמר מאומה, כי בלימוד משנה או ברייתא, כשחסר בהבנה הרי זה כאילו לא אמרו, ובעת הקטורת יש לספור את סממני

האצילות, ובעת תפילת שמונה עשרה יכול כל אחד לקשר נשמתו עד לעולם האצילות, כדאיתא בשו"ע ענין התפשטות הגשמויות, וענין זה שייך בכל התפילות, ובעיקר בתפילת שחרית.

וכשהאדם מתפלל כראוי עד לברוך שאמר, על ידי כן הוא עולה את המדרגות עד לעולם היצירה, ואז כשיאמר ברוך שאמר ירגיש את השי"ת, שאומרים שהשי"ת ברא את העולם, 'ברוך שאמר והיה העולם', 'ברוך חי לעד וקים לנצח', וזכורני שנה אחת בראש השנה אצל זקה"ק, שאצלינו נהגו שהרבי אומר בתחילה ברוך שאמר בקול, וכשאמר 'ברוך חי לעד וקים לנצח' באו האנשים לידי פחד ורעדה רתת וזיע, וגם אם אין באים למדרגה גדולה זו שהגיע לו בעל הרזא דשבת, אכן כל נפש מישראל כשהוא אומר ברוך שאמר הרי הוא יכול להתעלות עד מאד.

ומספרים על השרף מסטרעסליסק, שהנה אצל אנשי שלומו לא היו כלל עשירים, ופעם כשהיה אצלו צדיק אחד שאלו מה טעם אינו משפיע עשירות על כמה מאנשי שלומו, וענה, לפי שאין הם רוצים בכך, ולראיה קרא לאחד מהחסידים, ואמרו לו, עכשיו הוא עת רצון שתוכל לפעול כל אשר תאוה נפשך, ומיד אמר, הנני מבקש שאוכל

הקטורת, ויש להבין היטיב המשנה של איזהו מקומן, ובישיבתנו הייתי מורה לבחורים שילמדו משניות זבחים פרק איזהו מקומן כמה פעמים עם הברטנורא, עד שיבינו את הפשט של המשניות הללו, עד שיהיה רגיל בפשט של הדברים.

וכשאומרים בהודו 'רוממו ה' אלקינו' וגו' יש להתלהב עד מאד, או כשאומרים לאחר מכן הפסוק 'ה' העלית מן שאול נפשי' יתבונן שגם אם נפלה נשמתו לשאול תחתית ח"ו יוכל להתעלות, וכמו כן כשאומרים ה'

מלך, הנה בכל סעודה שלישית אומרים פסוקים אלו בהתלהבות גדולה, אבל באמת שבכל יום אומרים פסוקים אלו בעת התפילה, ואכן יש מקומות שבכל יום בעת התפילה אומרים פסוקים אלו בהתעוררות גדול.

ואז באים לאמירת ברוך שאמר ופרקי הללוקה, שזהו העבודה הגדולה ביותר, ומשם באים לעבודת השירה, שאמרו חז"ל שכל האומר השירה בכל יום בכוונה עושים המלאכים מהשירה כתרים לפני השי"ת, ויזכה לעולם הבא וביאת המשיח.